

Sygn. akt III AUa 1272/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Procek (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Pietrzak SSA Marek Żurecki
Protokolant	Elżbieta Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2018r. w Katowicach

sprawy z odwołania E. J. (E. J.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Częstochowie z dnia 11 kwietnia 2018r. sygn. akt IV U 1463/17

oddala apelację.

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA M.Procek /-/SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1272/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2018r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie w zmienił decyzję organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 21 września 2017r. i przyznał ubezpieczonej E. J. prawo do emerytury nauczycielskiej, poczynając od dnia 1 września 2017r.

W motywach przedstawionej wyżej decyzji organ rentowy stwierdził,

że wnioskodawczyni - na dzień 31 grudnia 2008r. - nie udokumentowała wymaganego dwudziestoletniego okresu pracy nauczycielskiej.

Oceniając żądanie ubezpieczonej, Sąd Okręgowy ustalił, że E. J., urodzona w dniu (...), w dniu 12 lipca 2017r. wystąpiła z pierwszym wnioskiem emerytalnym, dysponując - w sposób bezsporny - ogólnym stażem emerytalnym wynoszącym: 23 lata, 9 miesięcy i 17 dni okresów składkowych oraz 7 lat, 1 miesiąc i 14 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy uznał, iż ubezpieczona posiada staż pracy nauczycielskiej w wymiarze 18 lat, 4 miesięcy i 21 dni.

W dniu 30 sierpnia 2017r. ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Następnie, w dniu 1 września 2017r. złożyła świadectwo pracy, potwierdzające rozwiązanie umowy o pracę, na podstawie art. 23 ust. 1 oraz art. 88 Karty Nauczyciela, na wniosek nauczyciela z dniem 31 sierpnia 2017r.

Decyzją z dnia 14 września 2017r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej od dnia 1 września 2017r. zaliczkę na poczet przysługującego nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a decyzją z dnia 13 października 2017r. z urzędu przeliczył to świadczenie.

Jednocześnie Sąd Okręgowy ustalił, iż z dniem 5 marca 1981r. ubezpieczona podpisała umowę o pracę z Zespołem Szkół Zawodowych (...)

w Ł. na stanowisku nauczyciela w wymiarze 1/2 etatu, która następnie została zamieniona na umowę zlecenia na okres do 31 sierpnia 1981r. Ubezpieczona zatrudniona została na stanowisku nauczyciela języka angielskiego dla grupy Libijczyków w wymiarze 11 godzin tygodniowo, za wynagrodzeniem 90 zł za godzinę pracy. Kolejne umowy zawarte zostały na okres:

- od 1 września 1981r. do 15 lutego 1982r. w wymiarze 6 godzin tygodniowo,
- od 15 lutego 1982r. do 30 czerwca 1982r. w wymiarze 4 godzin tygodniowo,
- od 1 września 1982r. do 30 czerwca 1983r. w wymiarze 4 godzin tygodniowo,
- od 1 września 1983r. do 15 lutego 1984r. w wymiarze 4 godzin tygodniowo.

Dodatkowo, w powyższych okresach ubezpieczona raz w tygodniu miała jeden ośmiogodzinny dyżur w internacie, sprawując opiekę nad uczniami z Libii, również na podstawie umowy zlecenia.

Ponadto, od dnia 1 września 1981r. ubezpieczona została zatrudniona w Technikum Kolejowym na podstawie umowy o pracę w charakterze nauczyciela języka angielskiego i prowadziła zajęcia w wymiarze 4 godzin tygodniowo w I semestrze roku szkolnego 1981/1982, 2 godzin w II semestrze roku szkolnego 1981/1982 oraz w I semestrze roku szkolnego 1982/1983. Od 1 września 1983r. ubezpieczona zatrudniona została w charakterze nauczyciela w wymiarze 9/18 godzin tygodniowo.

Sąd ten, przywołując treść art. 88 ust. 1 i 2a ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006r. nr 97, poz. 674), uznał, że ubezpieczona do dnia 31 grudnia 2008r. spełniła przesłanki stażu emerytalnego ogólnego (ponad 30 lat okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających) oraz rozwiązała stosunek pracy, zaś spór dotyczył jej stażu emerytalnego szczególnego w postaci ponad 20 lat okresów pracy nauczycielskiej.

Sąd Okręgowy, odnosząc się do zatrudnienia ubezpieczonej w Zespole Szkół Zawodowych (...) w Ł., podniósł (przywołując wyjaśnienia ówczesnego dyrektora szkoły J. S.), że zamiana umowy o pracę na umowę zlecenia związana była z koniecznością przyznania nauczycielom uczącym grupę Libijczyków wyższego wynagrodzenia za pracę. Skoro zaś taka zmiana byłaby sprzeczna

z przepisami dotyczącymi zatrudniania nauczycieli, postanowiono zatrudnić ich na podstawie umów cywilnoprawnych. Powyższe jednak nie wpłynęło na charakter oraz wymiar czasu pracy takiego nauczyciela, który wykonywał swoje obowiązki, tak jak nauczyciel zatrudniony na podstawie umowy o pracę. Wynika to - jak podał Sąd Okręgowy - z art. 79 ustawy z dnia 27 kwietnia 1972r. Karta praw i obowiązków nauczyciela (Dz. U. z 1972r. nr 16, poz. 114), zgodnie z którym stosunek pracy z nauczycielem i nauczycielem akademickim, który ma być zatrudniony w pełnym wymiarze zajęć, zawiązuje się przez mianowanie na stałe, do odwołania lub na czas określony. Równocześnie w ust. 4 wskazano, iż wyłącznie prowadzenie wykładów, ćwiczeń i innych zajęć dydaktyczno-organizacyjnych i naukowych w szkole wyższej może być również powierzone w drodze umowy zlecenia. Tym samym - według Sądu Okręgowego - poza przypadkami wymienionymi w powyższym przepisie niedopuszczalne było zatrudnianie nauczycieli na podstawie umów cywilnoprawnych. Zatem, wątpliwości Sądu Okręgowego nie budzi fakt, iż praca odwołującej w spornym okresie wykonywana była w charakterze nauczyciela na zasadach wynikających z ówczesnie obowiązujących przepisów.

W ocenie tegoż Sądu, z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że ubezpieczona, po uzupełnieniu szczególnego stażu pracy nauczycielskiej o 1 rok, 11 miesięcy i 27 dni takiego stażu przypadającego w okresach:

- od 5 marca 1981r. do 30 czerwca 1981r. (11 godzin języka angielskiego dla uczniów libijskich i 8 godzin dyżuru w internacie),

- od 1 września 1981r. do 28 lutego 1982r. (6 godzin języka angielskiego dla uczniów libijskich i 8 godzin dyżuru w internacie oraz 4 godziny języka angielskiego dla uczniów polskich),

- od 1 marca 1982r. do 30 czerwca 1982r. (4 godziny języka angielskiego dla uczniów libijskich i 8 godzin dyżuru w internacie oraz 2 godziny języka angielskiego dla uczniów polskich),

- od 1 września 1982r. do 30 czerwca 1983r. (4 godziny języka angielskiego dla uczniów libijskich i 8 godzin dyżuru w internacie oraz 5 godziny języka angielskiego dla uczniów polskich),

dysponuje wymaganym dwudziestoletnim stażem pracy nauczycielskiej, w rozumieniu art. 88 Karty Nauczyciela.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

W apelacji od zaprezentowanego rozstrzygnięcia organ rentowy, zarzucając Sądowi pierwszej instancji naruszenie przepisów art. 88 Karty Nauczyciela oraz art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1982r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017r., poz. 1383 ze zm.) w związku z § 15 rozporządzenia rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. nr 8, poz. 43), poprzez ich błędną wykładnię, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Zdaniem apelującego, okres pracy na podstawie umowy zlecenia nie powinien być zaliczony do pracy nauczycielskiej. Skarżący organ rentowy podniósł, że od dnia 1 stycznia 1983r. -

z uwagi na odejście od terminologii „zatrudnienie I kategorii” - nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik pedagogiczny wykonujący pracę nauczycielską wymienioną w art.1 pkt 1 - 7 Karty Nauczyciela, jest uważany za wykonującego pracę w szczególnym charakterze. Z art. 3 pkt 1 Karty Nauczyciela wynika, że status nauczyciela został powiązany z zatrudnieniem na określonych stanowiskach pedagogicznych, uznawanych za pracę w szczególnym

charakterze, a zatem wykonywanie tej pracy, o której mowa w art. 88 Karty Nauczyciela jest równoznaczne z pozostawaniem nauczyciela w stosunku pracy na takim stanowisku.

Ponadto, według zasad przyjętych w systemie emerytalnym, prawo do wcześniejszych emerytur powiązane zostało ze szczególnym stażem ubezpieczeniowym, obejmującym okresy zatrudnienia w stosunkach pracy.

Jednocześnie, skarżący podniósł, że Karta Nauczyciela podmiotowo odnosi się do nauczycieli zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. Natomiast, w art. 86 Karty Nauczyciela oraz art. 32 ustawy emerytalnej, a także § 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. chodzi o prace w szczególnym charakterze tylko pracownika.

Ubezpieczona wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Przyjmując ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji jako własne, uznał, że apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie spór ogniskuje się wokół zagadnienia, czy ubezpieczona do dnia 31 grudnia 2008r. wypełniła przesłankę dwudziestoletniego stażu pracy w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela, wykonując w wymiarze co najmniej połowy obowiązującego wymiaru zajęć pracą nauczycielską uprawniającą do uzyskania prawa do emerytury.

Apelujący organ rentowy nie dostrzega, iż Sąd pierwszej instancji, na podstawie wyników przeprowadzonego postępowania dowodowego, stanowczo przyjął, że w okresach od 5 marca 19881r. do 30 czerwca 1981r. oraz od 1 września 1981r. do 30 czerwca 1983r. E. J. łączyła z Zespołem Szkół Zawodowych (...) w Ł. umowa o pracę na stanowisku nauczyciela języka angielskiego w wymiarze przekraczającym połowę wymiaru zajęć.

Trzeba zatem wskazać, że Karta Nauczyciela podmiotowo odnosi się zasadniczo do nauczycieli zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (art. 3 pkt 1 w związku z art. 1 ust. 1 i 1a). W zakresie określonym ustawą Karta Nauczyciela podlegają jej również ci nauczyciele, którzy wykonują pracę nauczycielską w oparciu o zatrudnienie, którego podstawą nie jest wyłącznie stosunek pracy. Ustawodawca, obok nauczycieli jako pracowników, odnosi się w Karcie Nauczyciela również do nauczycieli, którzy pozostają w zatrudnieniu, jednak nie wyłącznie jako pracownicy (art. 3 pkt 1 w związku z art. 1 ust. 2 - różnica pojęć stosunku pracy i zatrudnienia). Pojęcie zatrudnienia ma tu znaczenie szersze, niż zatrudnienie tylko pracownicze. Odnosi się to w szczególności do zatrudnienia w szkołach niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych, czyli takich, jak założone i prowadzone przez wnioskodawczynię (art. 1 ust. 2, pkt 2, ppkt b). Podkreślenia wymaga, że w uchwale z 20 września 1994r. (I PZP 37/1994) Sąd Najwyższy przyjął, iż dopuszczalne jest zatrudnienie nauczyciela w szkole niepublicznej na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 lipca 2016r. (I UK 274/15), krąg uprawnionych do emerytury na podstawie art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela określony został w powołanym przepisie w związku z art. 86 Karty Nauczyciela, zaliczającym nauczycieli do pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze, w sposób wymagający sprecyzowania pojęć "nauczyciel" oraz "praca w szczególnym charakterze", przez sięgnięcie do art. 3 pkt 1 w związku z art. 1 ust. 1 Karty Nauczyciela.

W przepisach tych nauczyciele zostali zdefiniowani, jako nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w: publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz zakładach kształcenia i placówkach doskonalenia nauczycieli działających na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015r. poz. 2156). Nie powinno również budzić wątpliwości, że nabycie prawa do emerytury na podstawie art. 88 ust. 1

Karty Nauczyciela powinny być oceniane według stanu prawnego istniejącego w dacie złożenia wniosku, bądź w dacie rozwiązania stosunku pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 lutego 2000r., II UKN 376/99; z dnia 20 sierpnia 2002r., II UKN 524/01; z dnia 31 maja 2006r., I UK 319/05; z dnia 15 kwietnia 2010r., II UK 304/09). Ten pogląd został powtórzony w wyroku z dnia 3 lutego 2010r. (I UK 250/09), w którym Sąd Najwyższy stwierdził, że ustalanie uprawnień emerytalnych następuje co do zasady wedle przepisów obowiązujących w dacie złożenia wniosku emerytalnego, a tylko wtedy, gdy wynika to z reguł (przepisów) intertemporalnych możliwe jest weryfikowanie tych uprawnień według innego stanu prawnego (sprzed jego zmiany). A zatem, jeżeli rodzaj zatrudnienia nie odpowiada definicji pracy nauczycielskiej zawartej w przepisach obowiązujących w dacie zgłoszenia wniosku, zatrudnienie to nie jest uznawane za pracę w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 86-88 Karty Nauczyciela. Trzeba także zauważyć, że art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela podlega wykładni ścisłej, gdyż jest przepisem szczególnym, samodzielnie określającym warunki do nabycia przez nauczyciela prawa do wcześniejszej emerytury.

Zatem, bez wątplenia w analizowanej sprawie ubezpieczona winna dysponować - opisanym prawem - stażem pracy nauczycielskiej wykonywanej na warunkach stosunku pracy.

Dokonując stosownej oceny, Sąd pierwszej instancji trafnie wskazał, iż w latach 1981 - 1983, zgodnie z treścią art. 79 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 1972r. - Karta praw i obowiązków nauczyciela, tylko z nauczycielem akademickim mogła być zawarta umowa zlecenia na prowadzenie wykładów, ćwiczeń i innych zajęć dydaktyczno-organizacyjnych i naukowych.

Natomiast stosownie do ust. 2 wymienionego przepisu, zatrudnienie nauczyciela w niepełnym wymiarze zajęć następowało w drodze zawarcia umowy o pracę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 1981r., II URN 51/81).

Zatem, w świetle ówczesnie obowiązujących przepisów, niedopuszczalne było zatrudnienie nauczyciela (nawet w niepełnym wymiarze zajęć) przez szkołę na podstawie umowy zlecenia.

Zapewne kierując się treścią powyższego przepisu, dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych (...) przedstawił pierwotnie ubezpieczonej E. J. propozycję umowy o pracę na stanowisku nauczyciela języka angielskiego, którą ubezpieczona zaakceptowała. Jak wynika z zeznań świadka J. S. (ówczesnego dyrektora Szkoły) oraz wyjaśnień ubezpieczonej, a także dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych z okresu zatrudnienia, w 1981r. Ministerstwo (...) (jak organ prowadzący Szkołę) skierowało do Szkoły po raz pierwszy grupę 40 uczniów z Libii. Uczniowie ci przyjęci zostali do szkoły od marca 1981r. Zakwaterowano ich w internacie szkolnym. Początkowo uczniowie ci mieli korzystać z nauczania języka polskiego oraz języka angielskiego, zaś od września 1981r. podjąć naukę w nowo utworzonym Technikum Kolejowym. W Technikum miały funkcjonować dwie klasy z libijskimi uczniami i jedna klasa z uczniami polskimi. Do tej pory Zespół Szkół prowadził jedynie zasadniczą szkołę zawodową i nie zatrudniał nauczyciela języka angielskiego. Ubezpieczona znana była dyrektorowi Szkoły z okresu praktyk studenckich. Kierując się pilną potrzebą zatrudnienia nauczyciela języka angielskiego dla grupy uczniów z Libii, dyrektor Szkoły zwrócił się do ubezpieczonej z propozycją pracy. Ubezpieczona była wówczas na czwartym roku studiów na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu (...) na kierunku filologia angielska. Przystąpiła na propozycję dyrektora, mając świadomość, iż podejmuje pracę na warunkach umowy o pracę. Zespół Szkół Zawodowych (...) w Ł. przygotował na piśmie umowę o pracę z dnia 5 marca 1981r., w której przyjęto, że ubezpieczona zostanie zatrudniona od dnia 5 marca 1981r. do dnia 31 sierpnia 1981r. jako nauczyciel w wymiarze 1/2 etatu. Ubezpieczona godziła się na zatrudnienie okresowe, gdyż w trakcie wakacji zamierzała pisać pracę magisterską. Na dokumencie tym widnieje adnotacja dyrektora Szkoły, stwierdzająca, że pracownik podjął pracę dnia 5 marca 1981r. Jednocześnie na dokumencie tym zamieszczono zapis: zmienić na umowę - zlecenia. (k. 3 akt osobowych) Dyrektor Szkoły w swych zeznaniach wyjaśnił, że decyzja o

zmianie podstawy zatrudnienia dla ubezpieczonej związana była z przyjętym sposobem rozliczania kontraktu na kształcenie uczniów z Libii. Nauczyciele zatrudnieni w tym celu mieli uzyskiwać wynagrodzenie wykraczające poza stawki obowiązujące na podstawie ogólnie funkcjonujących przepisów. Pojawił się zatem pomysł aby zatrudnić ich na podstawie umów zleceń. Dlatego ubezpieczonej „zmieniono” podstawę zatrudnienia, przedstawiając do podpisu umowę zlecenia z dnia 5 marca 1981r., w której wskazano, że w okresie od dnia 5 marca 1981r. do dnia 31 sierpnia 1981r. będzie wykonywała zajęcia nauczyciela języka angielskiego w wymiarze 11 godzin zajęć, za wynagrodzeniem po 90 zł za każdą efektywnie przepracowaną godzinę zajęć (k. 4 akt osobowych). W późniejszych okresach podpisywano terminowe umowy zlecenia, gdyż Szkoła nie miała pewności, że kontrakt z libijczykami będzie kontynuowany.

Dokonując oceny prawnej sytuacji, w jakiej znalazła się ubezpieczona w latach 1981 - 1983, wykorzystać należy dorobek orzeczniczy Sądu Najwyższego wypracowany na tle wykładni art. 88 Karty Nauczyciela, przy ocenie pracy nauczycielskiej, jako przesłanki uprawnień emerytalnych katechetów.

Otóż bowiem Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały 7 sędziów z dnia 13 czerwca 2001r. (III ZP 31/00) trafnie wskazał, iż jeżeli stosunek zatrudnienia (nawet wykonywanego nieodpłatnie) wymagał osobistego wykonywania pracy, świadczenia pracy, a nie jej wyników, wykonywania pracy w określonym czasie i miejscu oraz podporządkowania podmiotowi zatrudniającemu, to nie ma przeszkód prawnych uznania, że był to stosunek pracy w rozumieniu art. 22 Kodeksu pracy.

Sąd Najwyższy słusznie zwrócił uwagę, że za pracę pierwszej kategorii uznawano pracę nauczycielek szkół prowadzonych przez zakony wówczas, gdy nie miały one indywidualnych umów o pracę, a należne im wynagrodzenie przekazywano na rzecz Zgromadzenia, do którego należały (por. wyrok byłego Trybunału Ubezpieczeń Społecznych z 30 listopada 1956r., III TR 1326/55 - OSPiKA 170/1968). W wyroku z dnia 16 marca 1965r. (IV TR 2288/64), tenże Trybunał wskazał, że: "Jeżeli postępowanie dowodowe wykaże, że pracownik był zatrudniony przez co najmniej połowę czasu obowiązującego w jego zawodzie, wysokość zarobków jest bez znaczenia dla oceny zaliczalności okresu jego pracy do okresów zatrudnienia". Orzecznictwo to nie straciło swej aktualności, bowiem ustawy z dnia 23 stycznia 1968r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. nr 3, poz. 6 ze zm.) oraz z 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. nr 40, poz. 267 ze zm.) w tym zakresie nie wprowadziły zmian. Podobnie, w wyroku z dnia 15 czerwca 1978r. (II URN 54/78), Sąd Najwyższy podkreślił, że zaliczanie okresów zatrudnienia do uprawnień emerytalnych i rentowych nie jest uzależnione od zgłoszenia osoby zatrudnionej do ubezpieczenia społecznego, a w wyroku z dnia 5 kwietnia 1995r., II UR 3/95 (OSNAPiUS 1995, nr 17, poz. 222) uznał, że okresy zatrudnienia, za które pracodawca nie opłacał składek na ubezpieczenie społeczne, mimo istnienia obowiązku ich opłacania, są okresami składkowymi w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 października 1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent (Dz. U. nr 104, poz. 450 ze zm.).

Zatem, Sąd Okręgowy był uprawniony do oceny, czy w okresach od 5 marca 1981r. do 30 czerwca 1981r. oraz od 1 września 1981r. do 30 czerwca 1983r. E. J. łączyła z Zespołem Szkół Zawodowych (...) w Ł. umowa o pracę na stanowisku nauczyciela języka angielskiego w wymiarze przekraczającym połowę wymiaru zajęć.

Z opisanych wyżej ustaleń wynikających ze spójnych zeznań świadka J. S. (k. 57 - 58) oraz wyjaśnień ubezpieczonej (k. 58v. - 59) i znajdujących potwierdzenie w treści dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych ubezpieczonej, wynika, że w istocie strony zawarły umowę o pracę na stanowisku nauczyciela. Ubezpieczona przyjęła ofertę zawarcia umowy o pracę (art. 66 k.c.) i jak wynika z treści adnotacji zamieszczonej przez dyrektora Szkoły na dokumencie z dnia 5 marca 1981r., przystąpiła do wykonywania pracy. Jednocześnie wskazać trzeba, iż - jak wynika z zeznań świadka J. S. - zatrudnienie realizowane w spornym okresie miało cechy stosunku pracy (art. 22 k.p.). Otóż bowiem w okresie od marca 1981r. ubezpieczona miała takie same obowiązki, jak inni nauczyciele, uczestniczyła w radach pedagogicznych,

była hospitowana, wypełniała obowiązki lekcyjne, wpisywała tematy lekcji, miała tylko inne (wyższe) wynagrodzenie od pozostałych nauczycieli. Libijscy uczniowie byli kształceni na takich samych zasadach, jak polscy uczniowie, mieli oceny wpisywane do dziennika lekcyjnego oraz frekwencje. W okresie ferii i wakacji szkolnych ubezpieczona miała wypłacane wynagrodzenie urlopowe, tak jak każdy inny nauczyciel. Dyrektor prowadził hospitacje lekcji z libijskimi uczniami. Język angielski musiał być również wymieniany na świadectwie szkolnym uczniów Technikum (k. 58).

Mając powyższe na uwadze, należy przypomnieć, że charakter prawny stosunku zatrudnienia oceniany jest w oparciu o określone cechy występujące w umowie i uzewnętrzniające się w procesie wykonywania pracy, będące wyrazem woli stron tego stosunku. W związku z powyższym, wypada jedynie ogólnie stwierdzić, że ubezpieczona dowiodła, że w okresie objętym sporem łączył ją z Zespołem Szkół Zawodowych (...) w Ł. stosunek pracy podporządkowanej. Cecha podporządkowania typu pracowniczego (praca pod kierunkiem pracodawcy) ma zaś charakter podstawowy, konstrukcyjny dla istnienia stosunku pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 marca 1965r., III PU 28/64).

Konkludując, Sąd drugiej instancji uznał, że apelacja jest bezzasadna i na mocy art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA M.Procek /-/SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR